

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลบางกุ้ง

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

กรมส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งเป็นกลไกในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เกิดขึ้นจากหลายฝ่ายทั้งองค์กรของรัฐ เอกชน กลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในตำบล เพื่อทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ในการพัฒนาการเกษตรโดยภาพรวม ทั้งสภาพปัญหาด้านการเกษตรจนเกิดแผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ภายใต้แผนพัฒนาเกษตรกร จะเกิดผลสัมฤทธิ์กับขบวนกลุ่มเป้าหมายของชุมชนอย่างแท้จริง โดยจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ๔ ปี (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางกุ้ง ขอขอบคุณเกษตรกร ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้ข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์จนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ลุล่วงอย่างดียิ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจต่อไป

นายณัฐพงศ์ รอดเพชร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางกุ้ง

บทที่ ๑ โครงการพัฒนาชุมชน

๑

บทที่ ๒ สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

๒.๑ ข้อมูลทางกายภาพ

๓

๒.๒ ข้อมูลชีวภาพ

๗

๒.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๗

๒.๔ ข้อมูลด้านสังคม

๗

๒.๕ ข้อมูลการเกษตร

๘

บทที่ ๓ สถานการณ์ของชุมชน

๑๒

๓.๑ ปัญหาของชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ)

๓.๒ ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

๓.๓ แนวทางพัฒนาชุมชน

๓.๔ วิสัยทัศน์ของชุมชน

บทที่ ๔ แนวทางการพัฒนาชุมชน

๑๔

๔.๑ แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล

๑๖

- สรุปแผนพัฒนาการเกษตรปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕

บทที่ ๑

โครงการพัฒนาชุมชนตำบลบางกุ้ง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หลักการเหตุผล

การจัดทำแนวทางการพัฒนาตำบล เป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดการพัฒนาภายในตำบลซึ่งต้องอาศัยข้อมูลมาประกอบข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ข้อมูลกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลดังกล่าวเมื่อนำมาวิเคราะห์ก็จะทราบถึงข้อเกี่ยวกับของข้อมูลและจะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านอาชีพการเกษตรได้อย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนามากยิ่งขึ้น

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร โครงการพัฒนาชุมชนตำบลบางกุ้ง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เกษตรกรในอนาคตที่จะเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความสามารถในการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองและชุมชน ซึ่งจะทำให้การประกอบอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรและชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรและชุมชนได้ร่วมกันวิเคราะห์ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาและจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน ซึ่งความคิดเกี่ยวกับโครงการและงบประมาณ เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรของชุมชนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ทรัพยากรและงบประมาณของภาครัฐ มีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ชุมชนเพื่อประโยชน์ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อเป็นการกำหนดเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนา
๓. เพื่อให้ชุมชนได้ทราบข้อเท็จจริง ในด้านศักยภาพของตนเองและทราบจุดอ่อน จุดแข็งของชุมชน
๔. เพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานราชการ หรือองค์กรอื่นๆในเบื้องต้น
๕. สามารถนำข้อมูลไปประกอบในการกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาทางการเกษตรตำบล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรได้รับการพัฒนา และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม
เพื่อยกระดับการดำรงชีวิตให้สูงขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
๒. การพัฒนาการเกษตร และเกษตรกรสามารถเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทรัพยากรในชุมชนอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด
๓. รัฐให้การสนับสนุนบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็น รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและการสร้างสิ่งจูงใจต่อการลงทุน

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๔ ตำบลบางกุ้ง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๕

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

กรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางกุ้ง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ ๒

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

๒.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ

☆ ขอบเขตการปกครอง

ตำบลบางกุ้ง แบ่งเขตการปกครองท้องที่ ออกเป็น ๔ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านมะขามเรียง	โดยมี นายสงฆ์ แซ่ล่อ	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านบางกุ้ง	โดยมี นายไพรงาม วีระสันติธรรม	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านวังวน	โดยมี นายลำจวน อ้อมทอง	ดำรงตำแหน่ง กำนัน
หมู่ที่ ๔ บ้านบางหมัน	โดยมี นายไสว แซ่ล่อ	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

ปัจจุบัน ได้ยกกระต๊อบการปกครองจากเดิมเป็นเทศบาลตำบลบางกุ้ง โดยมี นายเล็ก แยมมณีชัย
ดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลบางกุ้ง

☆ ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลบางกุ้ง

ตำบลบางกุ้ง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งหมด
ประมาณ ๕,๘๒๒ ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลสระแก้ว	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลศาลาขาวและตำบลสวนแตง	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลดอนโพธิ์ทอง	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลศาลาขาว	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

☆ เส้นทางคมนาคม

ตำบลบางกุ้ง มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ๑ เส้นทาง เป็น
ถนนลาดยางจากตัวจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสายสุพรรณบุรี-อู่ทอง ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

☆ ข้อมูลสาธารณูปโภคและสิ่งก่อสร้างสาธารณะประโยชน์ที่สำคัญ

ตำบลบางกุ้ง มีสิ่งสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชน สามารถนำมาใช้ในการ
การประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกร ดังนี้

- โทรศัพท์สาธารณะมีจำนวน ๔ เครื่อง
- ปั๊มน้ำตรวจ ๑ แห่ง
- วัด/สถานที่สำคัญทางศาสนา มี ๒ วัด
- โรงเรียนประถมศึกษา ๑ แห่ง (หมู่ที่ ๓)
- สถานีอนามัย ๑ แห่ง
- หอกระจายข่าว ๔ แห่ง (หมู่ ๑-๔)
- ลานตากข้าว ๑ แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ แห่ง (หมู่ ๓)

☆ ภัยธรรมชาติ

พื้นที่ตำบลบางกุ้งส่วนใหญ่ไม่ค่อยเกิดภัยธรรมชาติ แต่ถ้าปีไหนมีฝนตกติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน (มากกว่า ๗ วัน) น้ำระบายไม่ทัน จึงจะประสบกับปัญหาอุทกภัย

☆ ข้อมูลแหล่งน้ำ

-แหล่งน้ำธรรมชาติในตำบลบางกุ้ง ประกอบด้วย ลำน้ำท่าว่า ที่ไหลผ่านหมู่ที่ ๑-๔
-แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น คือ แหล่งน้ำชลประทานในตำบลบางกุ้ง เป็นตำบลที่อยู่ในเขตชลประทานเป็นส่วนใหญ่ มีคลองชลประทานที่ไหลผ่านหมู่บ้านและตำบลบางกุ้งอยู่ในเขตของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโครงการสามชุก

☆ สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตกในเขตตำบลบางกุ้ง จะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๖-๒๕๖๐) มีปริมาณน้ำฝน ๘๔.๙ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดในปี ๒๕๕๙ มีปริมาณน้ำฝน ๙๐.๙ มิลลิเมตร และช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม จะมีฝนตกมากที่สุด ทำให้เกษตรกรมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๕๖-๒๕๖๐
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๘๗.๔	๗๙.๕	๘๐.๑	๙๐.๙	๘๖.๗	๘๔.๙
๑. มกราคม	๐.๐	๐.๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๔.๒	๑๒.๘๘
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๘.๔	๑.๖๘
๓. มีนาคม	๑.๒	๐.๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๒๑.๕	๒๔.๔๖
๔. เมษายน	๓.๐	๗๖.๐	๑๐๐.๗	๐.๐	๔๕.๒	๔๔.๙๘
๕. พฤษภาคม	๗๖.๓	๓๘.๐	๘.๕	๑๑๕.๒	๑๑๗.๗	๗๑.๑๔
๖. มิถุนายน	๑๙๖.๐	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๑๐๑.๓	๑๒๑.๗
๗. กรกฎาคม	๑๐๓.๑	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๑๗.๘	๑๐๙.๔
๘. สิงหาคม	๑๙๗.๕	๑๕๑.๙	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๑๓๔.๓	๑๓๘.๕๘
๙. กันยายน	๒๐๔.๖	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๒๕๖.๑	๒๓๖.๕๔
๑๐. ตุลาคม	๙๙.๐	๑๓๘.๐	๑๑๐.๐	๒๔๕.๘	๑๘๙.๖	๑๕๖.๔๘
๑๑. พฤศจิกายน	๑๖๘.๑	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๓๙.๑	๙๙.๒๔
๑๒. ธันวาคม	๐.๑	๓.๒	๐.๐	๐.๖	๕.๖	๑.๙
รวม	๑,๐๔๘.๙	๙๕๓.๗	๙๖๐.๖	๑,๐๙๐.๙	๑,๐๔๐.๘	๑,๐๑๙.๐

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๑

★ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลบางกุ้ง มีชุดดินในพื้นที่ จำนวน ๖ ชุดดิน คือ ชุดดินนครปฐม ชุดดินเพ็ญ ชุดดินบ้านหมี่ ชุดดินสระบุรี ชุดดินสระบุรี ชั้นช่วงลึกเป็นกรด และชุดดินสระบุรี บนที่สูง แต่และชุดมีความเหมาะสมในการปลูกพืช ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช

ชื่อชุดดิน	การจัดความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช			
	นาข้าว	พืชไร่	ไม้ยืนต้น	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
นครปฐม	มย.	มม.	มม.	มม.
เพ็ญ	มย.	มม.	มม.	มป.
บ้านหมี่	มย.	มม.	มม.	มน.
สระบุรี	มย.	มย.	มย.	มม.
สระบุรี ชั้นช่วงลึกเป็นกรด	มป.	มป.	มป.	มน.
สระบุรี บนที่สูง	มย.	มม.	มม.	มม.

หมายเหตุ : มย. คือ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

มน. คือ มีความเหมาะสมน้อย

มป. คือ มีความเหมาะสมปานกลาง

มม. คือ ไม่มีความเหมาะสม

๒.๒ ข้อมูลด้านชีวภาพ

☆ จำนวนประชากร และครัวเรือน

ตำบลบางกุ้ง มีจำนวนครัวเรือน ๖๑๕ ครัวเรือน มีประชากรจำนวน ๒,๕๖๙ คน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๕๕ ครัวเรือน

☆ ระดับการศึกษาของประชากร

ประชาชนของตำบลบางกุ้งมีสถานศึกษา (โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง) และประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ประมาณร้อยละ ๘๐ ของประชาชนทั้งตำบล ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ การถ่ายทอด เทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ ได้

๒.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตำบลบางกุ้งมีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ เป็นโรงสีข้าว ๑ แห่ง และลานตากข้าว ๑ แห่ง เกษตรกรสามารถนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อผลผลิตที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ได้

๒.๔ ข้อมูลด้านสังคม

☆ ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

ตำบลบางกุ้ง แต่เดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลศาลาขาวซึ่งเป็นพื้นที่ใหญ่มาก ชาวบางกุ้งที่ไปติดต่อราชการไม่สะดวกเพราะการเดินทางต้องอ้อมไปไกลมาก และเส้นทางย้อนกว่าไปที่ว่าการอำเภอเมืองฯ และถนนแต่เดิมเป็นเส้นทางเกวียน (ทางควายเดิม) ในกาลต่อมาได้มีนายเจียม พรหมศิริ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีฐานะดี และเป็นบุคคลที่ชาวบ้านนับถือมาก เมื่อประมาณ ๑๒๐ ปี มาแล้วได้ขอแยกตำบลใหม่ชื่อว่า “บางกุ้ง” มีเพียง ๒ หมู่บ้าน และในเวลาต่อมาจึงได้เพิ่มเติมอีก ๒ หมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน เวลานี้มีรวมทั้งสิ้น ๔ หมู่บ้าน

☆ การศึกษาและศาสนา

ประชาชนของตำบลบางกุ้ง นับถือศาสนาพุทธ และมีสถานศึกษา (โรงเรียนประถมศึกษา) จำนวน ๑ แห่ง และประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ประมาณร้อยละ ๘๐ ของประชาชนทั้งตำบล ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่างๆ ได้

☆ ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

เกษตรกรตำบลบางกุ้ง มีการรวมกลุ่มกันประมาณ ๕-๑๐ คน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม ๑ คน ออกรับจ้างขนข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยว และยังรวมกลุ่ม ๓-๕ คน ออกรับจ้างฉีดยาฆ่าแมลงใน นาข้าว โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับงาน

☆ องค์กรในชุมชน

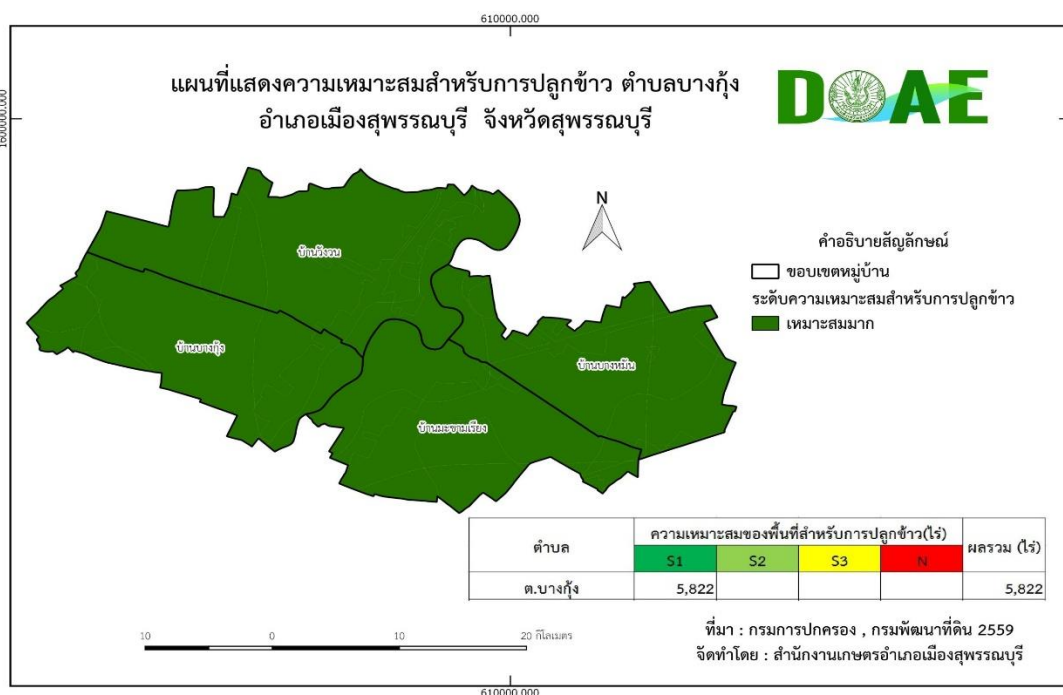
ตำบลบางกุ้ง มีกลุ่ม/องค์กรต่างๆ เพื่อการพัฒนาและดูแลสังคม เช่น กลุ่มเกษตรกร, สถาบันเกษตรกร, วิสาหกิจชุมชน, อกม., อสม., อพปร., คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ, รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น, เป็นต้น

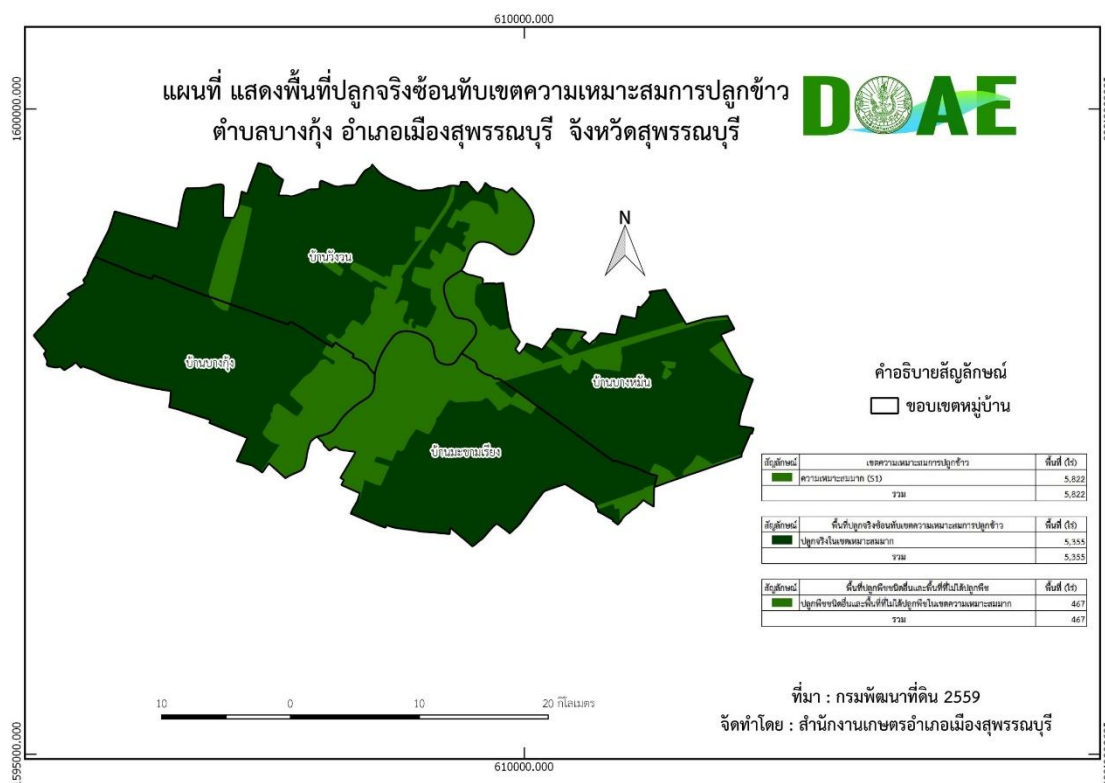
๒.๕ ข้อมูลการเกษตรประจำตำบล

☆ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลบางกุ้ง มีดังนี้

๑.) ข้าว

ตำบลบางกุ้ง มีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักโดยแบ่งฤดูกาลผลิตออกเป็น ๒ ฤดู คือฤดูข้าวนาปรัง และฤดูข้าวนาปี โดยเกษตรกรจะเริ่มฤดูกาลผลิตในฤดูนาปรังซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนของทุกปี และเริ่มฤดูกาลผลิตในฤดูนาปีซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี ซึ่งเกษตรกรจะปลูกข้าวพันธุ์ กข.๓๑, กข.๔๑, กข.๔๗, กข.๖๑ ปทุมธานี ๑, พิษณุโลก ๒ ข้าวเหนียวสันป่าตอง และข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ ซึ่งพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกเป็นส่วนใหญ่คือพันธุ์ กข.๔๑ โดยใช้น้ำจากคลองท่าว่า มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม

๒.) ไม้ผลส่วนใหญ่ที่ปลูกในตำบลบางกุ้งส่วนใหญ่จะเป็นมะม่วง โดยปลูกหลากหลายสายพันธุ์ เช่น เยาวเสวย, น้ำดอกไม้สีทอง, น้ำดอกไม้เบอร์ ๔, โชคอนันต์, มั่นเดือนแก้ว และพันธุ์อื่นๆ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมปลูกพันธุ์น้ำดอกไม้ และเขียวเสวย ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๕๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๓.) พืชผัก ตำบลบางกุ้ง มีการเพาะปลูกพืชผักที่สำคัญดังนี้

(๑) ตำบลบางกุ้งมีเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกพืชผักหลากหลายชนิด อาทิเช่น พริก, แตงกวา, ถั่วฝักยาว, คื่นช่าย, ผักบุ้ง ฯลฯ โดยเกษตรกรสามารถปลูกพืชผักได้ทั้งปีตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

☆ ต้นทุนการผลิต

การผลิตพืชเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลบางกุ้งที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว, ไม้ผล, พืชผัก โดยมีรายละเอียดแสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช ดังนี้

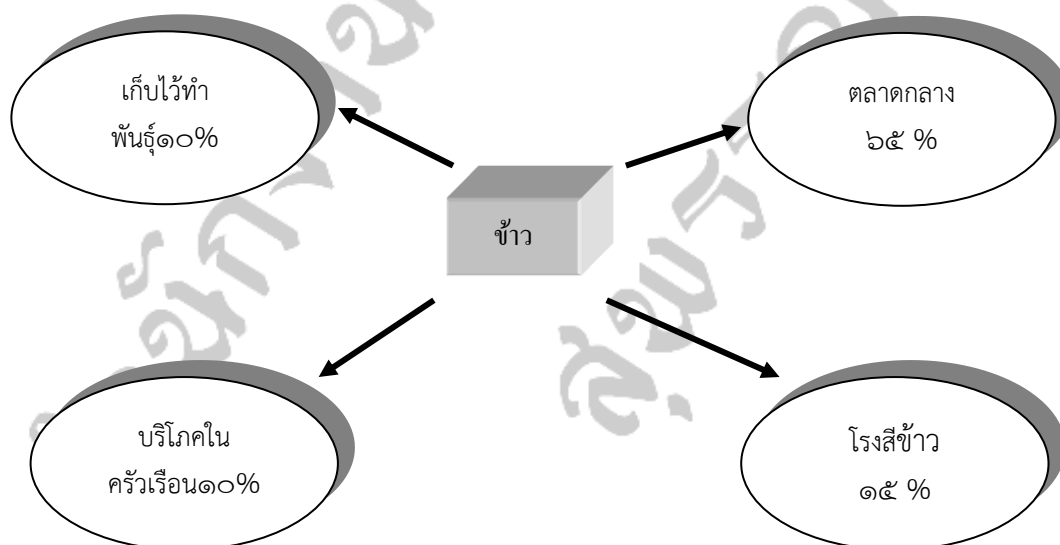
ตารางที่ ๓ แสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละขั้นตอนของพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)		
	ข้าว	มะม่วง	พืชผัก
การเตรียมดิน	๖๕๐	๔๐๐	๔๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๕๐	๑,๒๕๐	๕๐๐
- สารกำจัดวัชพืช	๓๕๐	๑๐๐	๑๐๐
- สารเคมีกำจัดแมลง / โรค	๑,๐๕๐	๒๐๐	๑,๐๐๐
- น้ำมัน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
- เกือบเกี่ยว/ขนส่ง	๖๒๐	๓๐๐	-
- ค่าเช่า	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
- สารบังคับ	-	๕๐๐	-
- ฟาง	-	-	๑๐๐
- ไม้ลวก	-	-	๒๐๐
- ปุ๋ย	๖๐๐	๘๐๐	๘๐๐
- อื่น ๆ	-	๒๐๐	๒๐๐
ค่าแรงงาน	๕๒๐	๓๐๐	๑,๕๐๐
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	๕,๕๔๐	๕,๒๕๐	๖,๑๐๐

☆ ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด : แหล่งรับซื้อผลผลิต)

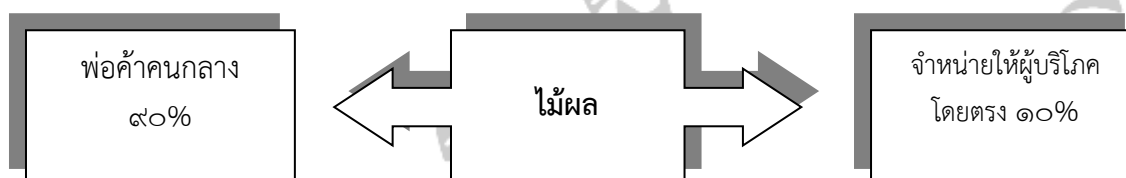
๑) วิธีการตลาดข้าว การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง และบางส่วนเกษตรกรจะเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และเก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป

ภาพที่ ๑ แสดงวิธีการตลาดข้าวของตำบลบางกุ้ง

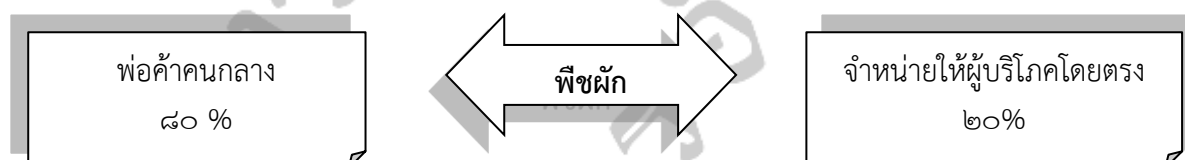
๒.) **วิธีการตลาดไม้ผล** เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิต โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อถึงช่วงที่ผลผลิตสามารถเก็บเกี่ยวได้จะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิตถึงหน้าสวน และบางส่วนเกษตรกรจะนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในพื้นที่โดยตรง

ภาพที่ ๒ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลบางกุ้ง

๓.) **วิธีการตลาดพืชผัก** เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิต โดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๓ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลบางกุ้ง โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ พ่อค้ารับซื้อที่แปลง เกษตรกรจำหน่ายต่อพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายต่อพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และเกษตรกร นำไปจำหน่ายเอง ราคาซื้อขายีตลาดกลางกรุงเทพ มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๓ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลบางกุ้ง

บทที่ ๓

สถานการณ์ของชุมชน

๓.๑ ปัญหาของชุมชน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
๑. ด้านการผลิต			
๑.๑ พืช	๑. ผลผลิตต่ำ	๑. ต้นทุนการผลิตสูง	
	๒. โรคแมลงศัตรูพืช	๒. ขาดเงินทุน	
	๓. ไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียน	๓. ค่าจ้างแรงงานสูง	
๒. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ			
๒.๑ ดิน	๑. ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ		
๒.๒ น้ำ	๒. ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน		
	๒. ภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม แล้ง)		
๓. ด้านการตลาด			
๓.๑ ราคา		๑. ราคาผลผลิตต่ำ	
๓.๒ แหล่งรับซื้อ		๒. ไม่มีแหล่งรับซื้อในพื้นที่	
๔. ด้านสังคม			
		๑. หนี้สินเกษตรกร	๑. วัยรุ่นมั่วสุม
		๒. ขาดอาชีพเสริมและมีรายได้ไม่ต่อเนื่อง	๒. ยาเสพติด
			๓. ค่าครองชีพสูง
			๔. สุขภาพไม่ดี
			๕. การรวมกลุ่มขาดกิจกรรมที่ต่อเนื่อง

๓.๒ ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

- ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ
- ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร
- ขาดความรู้ด้านการจัดการ และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

๓.๓ แนวทางพัฒนาชุมชน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
- เน้นการพัฒนาคุณภาพผลผลิต และประสิทธิภาพการผลิต ให้ได้ผลตอบแทนสูง มีคุณภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในด้านการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย สินค้าเกษตร

ในพื้นที่ ลักษณะการมีส่วนร่วมของเกษตรกรให้มากที่สุด

- ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้การจัดการไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสานทั้ง ๓ ด้าน พืช ประมง ปศุสัตว์
- ส่งเสริมและประสานงานจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มติดต่อแหล่งงบประมาณสนับสนุนกลุ่ม

๓.๔ วิสัยทัศน์ของชุมชน

๑) ฝันของบุคคล

ชุมชนเป็นแหล่งผลิตข้าวคุณภาพดี และผลผลิตสูงไว้บริโภคและจำหน่าย รวมไปถึงเป็นแหล่งผลิตอาหารจากปศุสัตว์และประมงอย่างเพียงพอต่อการบริโภคในชุมชน และมีไว้จำหน่ายเพื่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี รวมไปถึงชุมชนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์ ระบบการผลิต ระบบการตลาด และตัดสินใจดำเนินการผลิตได้ในลักษณะการพึ่งตนเองและช่วยเหลือกันในกลุ่ม และมีกลุ่มการผลิตที่เข้มแข็ง และชุมชนจะมีแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการผลิตของชุมชนเอง

๒) ฝันของชุมชน

๑. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำได้เต็มที่
๒. มีอาชีพหลากหลาย (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง หัตถกรรม)
๓. มีตลาดรับซื้อผลผลิต
๔. ลดภาระหนี้สิน รายได้เพิ่มขึ้น

๓) ฝันที่เป็นไปได้

๑. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำ
๒. มีอาชีพที่หลากหลาย
๓. ตลาดนัดชุมชน
๔. เป็นแหล่งผลิตอาหารชุมชนเมือง

บทที่ ๔

แนวทางการพัฒนาชุมชน

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ โดยใช้เครื่อง SWOT Analysis

๑. จุดแข็ง (Strengths) ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่ เช่น การคมนาคม แหล่งน้ำ ความเข้มแข็งของเกษตรกร ฯลฯ ซึ่งผู้นำในพื้นที่สามารถนำเอาเรื่องนั้นๆมาทำการพัฒนาหรือส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ทันที โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยอื่นๆจากภายนอกตำบล

๒. จุดอ่อน (Weakness) จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่ แต่สามารถที่จะนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงร่วมกับสิ่งแวดล้อมหรือองค์ประกอบอื่นของตำบลบางกุ่มได้

๓. โอกาส (Opportunity) เป็นปัจจัยภายนอก ที่เป็นผลจากสภาพแวดล้อมภายนอกของพื้นที่ที่สามารถสนับสนุนหรือเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ประสบผลสำเร็จของตำบลบางกุ่ม

๔. อุปสรรค (Threat) เป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ขัดขวางไม่ให้เกิดการในเรื่องที่จะต้องพัฒนาหรือส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของตำบลบางกุ่ม

S :Strengths (จุดแข็ง)	O :Opportunity (โอกาส)
๑. พื้นที่เหมาะต่อการทำการเกษตร	๑. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร
๒. พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน	ผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓. เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ในการทำ การเกษตร	๒. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน
๔. มีการส่งเสริมเพื่อเข้าสู่การผลิตระบบGAP	๓. การส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางการเกษตร
๕. การคมนาคมขนส่งสะดวก	๔. ส่งเสริมการผลิตแบบแปลงใหญ่
	๕. ส่งเสริมให้จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในการลงทุน การ
	ผลิตสินค้า
W :Weakness (จุดอ่อน)	T :Threat (อุปสรรค)
๑. ขาดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเกษตร	๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น
๒. กลุ่มที่รวมกันแล้วขาดการทำกิจกรรมหรือที่การ ดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง	๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่ สูงขึ้น
๓. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ใหม่ๆในการพัฒนา อาชีพ	๓. สภาพภูมิอากาศ
๔. เกษตรกรขาดความรู้ด้านการตลาดและไม่มี วางแผนการผลิตสินค้า	๔. ภัยธรรมชาติ
๕. เกษตรกรใช้สารเคมีสูง มีการเผาตอซัง	๕. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SWOT เป็นเครื่องมือ และได้จัดเรียงลำดับความสำคัญแล้ว สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ TOWS matrix นั้นก็คือ

- กลยุทธ์ที่จะต้องดำเนินการ
- ประเด็นยุทธศาสตร์

- แผนงาน/โครงการที่จะต้องดำเนินการ
- เกณฑ์การตัดสินใจของผู้บริหาร
- เกณฑ์การควบคุม/ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

และสามารถนำมากำหนดแนวทางพัฒนาตำบลไผ่ขวาง จากตารางเครื่องมือ TOWS Matrix ได้ดังนี้

SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม	๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YF)
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร	๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร	๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
	๔. สนับสนุนการยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
	๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า
ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)
๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน	๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร	๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของ
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ	การวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ	๔. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพ
	และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาตำบลบางกุ้ง ประกอบด้วย

๑. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวหรือกลุ่มเกษตรกร
๒. การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่หรือกลุ่มเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
๓. การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่หรือกลุ่มเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๔. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
๕. การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
๖. การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๗. การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดินและการวิเคราะห์ดิน

และจากกรอบนโยบายที่รัฐบาลกำหนดให้ตามกระดาศ A๔ และแผนพัฒนาด้านการเกษตร ๒๐ ปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เน้นการพัฒนาและนำองค์ความรู้/นวัตกรรม (Innovation) สมัยใหม่มาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้เจริญและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในการนี้คณะทำงานพัฒนาด้านการเกษตรระดับตำบล จึงได้สรุปแนวทางพัฒนาตำบลโดยการพิจารณาจากศักยภาพของพื้นที่ในด้านต่างๆ ความเหมาะสมของที่ดิน และความเหมาะสมของที่ดินที่มีต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด (Zoning By Agri-map) ได้ ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๒๕๐,๐๐๐บาท ประกอบด้วย

- ๑.๑ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๔๐๐,๐๐๐บาท ประกอบด้วย

- ๔.๑ โครงการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์

๔.๒ โครงการฝึกอบรมการผลิตสารชีวภัณฑ์

๓. ด้านอื่นๆ จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย

๓.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าว ด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

๓.๒ โครงการส่งเสริมการผลิตมะม่วง ด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

โดยมีรายละเอียดจำแนกตามตารางที่แนบท้ายนี้

แผนพัฒนาด้านการเกษตรตำบลบางกุ้ง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕

จำนวน ๕ โครงการ งบประมาณ ๑,๑๕๐,๐๐๐ บาท

ที่	ชื่อโครงการ	ปริมาณงาน (หน่วย)	เป้าหมาย (บาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		
ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๑ โครงการ (วงเงินงบประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท)								
๑	โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว	๑ ศูนย์สมาชิก ๓๐ รายพื้นที่ ๓๐๐ ไร่	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐		-ศบกด.บางกุ้ง -เทศบาลตำบลบางกุ้ง -สนง.เกษตรอำเภอเมือง -กรมการข้าว
ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ โครงการ (วงเงินงบประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท)								
๑	โครงการปรับปรุงบำรุงดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์	เกษตรกร ๓๐ รายพื้นที่ ๓๐๐ ไร่	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐		-ศบกด.บางกุ้ง -เทศบาลตำบลบางกุ้ง -สนง.เกษตรอำเภอเมือง -สนง.พัฒนาที่ดิน

ที่	ชื่อโครงการ	ปริมาณงาน (หน่วย)	เป้าหมาย (บาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		
๒	โครงการฝึกอบรมการผลิต สารชีวภัณฑ์	สมาชิก ศจช. ๓๐ ราย	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐		-ศบกด.บางกุ่ม -เทศบาลตำบลบางกุ่ม -สนง.เกษตรอำเภอเมือง -ศูนย์ส่งเสริม เทคโนโลยีการเกษตรด้าน อารักขาพืช
ด้านอื่นๆ จำนวน ๒ โครงการ (วงเงินงบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท)								
๑	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าว ด้วยหลักการปฏิบัติทางการ เกษตรที่ดี (GAP)	เกษตรกร ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐		-ศบกด.บางกุ่ม -เทศบาลตำบลบางกุ่ม -สนง.เกษตรอำเภอเมือง -กรมการข้าว
๒	โครงการส่งเสริมการผลิต มะม่วง ด้วยหลักการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP)	เกษตรกร ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐		-ศบกด.บางกุ่ม -เทศบาลตำบลบางกุ่ม -สนง.เกษตรอำเภอเมือง -กรมวิชาการเกษตร